

Moja generácia nemala možnosť vyjadriť postoj

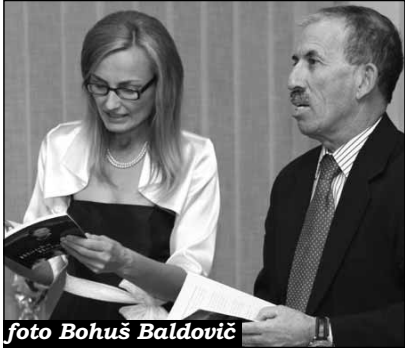

foto Bohuš Baldovič

Jarmila Marcineková s A. Efrat v Snine počas prezentácie knihy B. Bergerovej.

Pochádza zo Sniny, no v súčasnosti pôsobí v rodinnej firme Marcinek Univerzál, s.r.o. v Bratislave. Venovala sa poradenstvu pre zahraničných investorov, postupne sa však jej činnosť vyprofilovala hlavne na poskytovanie služieb v oblasti marketingu a PR aktivít. Nedávno sa prezentovala s novým projektom Neznámi hrdinovia okolo nás, v ktorom predstavila rodáčku z Humenného Blancku Bergerovú. Reč je o Jaroslave Marcinekovej. Viac o autorky a jej neznámych hrdinách sa dozvieme v rozhovore.

Ako ste sa dostali k myšlienke realizovať projekt Neznámi hrdinovia okolo nás a prečo ste začali Blancku Bergerovú?

-Blancka Bergerová počas života spisala spomienky zo svojho dlhého a zaujímavého života. Jej syn Avihou Efrat po jej smrti spomienky vydal knižne a potom dal knihu preložiť do slovenčiny. Príbeh

Blanky ma mimoriadne zaujal a fascinoval hlavne preto, že sa neodohrala niekde ďaleko, ale priamo v blízkosti môjho rodného mesta, tak povediac za humnami. Vtedy mi napadla myšlienka vytvorenia galérie neznámych hrdinov, o ktorých verejnosť ešte nepočula, a na ktorých môžeme byť patrične hrdí. Jediné príbehy zo životov ľudí sú mnohokrát priamo pred našimi očami, len ich musíme vidieť a v správny čas zachytiť. Až po spísaní celého príbehu Blanky Bergerovej som si uvedomila jeho silu a to ma podnietilo k myšlienke začať projekt príbehom tejto, vzrastom síce útlej ženy, ale s obrovskou morálnou silou.

Blancka Bergerová bola prvou zo série. Kto bude ďalším hrdinom?

-Ďalším hrdinom bude zrejme jeden zo žijúcich členov rodiny Bergerových, ktorý prežil holocaust. Po vojne neodíšiel do Izraela, ale do Austrálie.

Prečo téma židovstva?

-Téma židovstva a holocaustu je stále aktuálna aj napriek tomu, že od začatia 2. svetovej vojny uplynulo už 70 rokov. Hrôzy, ktoré boli páchané na židoch, sa odohrávali aj v našom regióne. Mám pocit, že sa o tom veľa nehovorí, resp. takmer nič. Co sa týka holocaustu a židovstva, vnímam to ako určité splácanie dlhu voči židom, hlavne v našom regióne. Myslím si, že moja generácia nemala možnosť vyjadriť svoj postoj voči tomu, ako sa generácia pred nami voči židom v našom regióne zachovala.

Na základe čoho si hrdinov, ktorých život priblížite, vyberáte?

-Nemáme striktné určené kritériá okrem jedného a síce, že to musí byť človek, ktorého príbeh ešte nebol verejne publikovaný a práve preto, že je neznámy

pre svoje okolie, ho zaradíme do našej galérie hrdinov.

Pôjde len o ľudí z regiónu?

-Zatiaľ pôjde o ľudí z nášho regiónu, ale cítim, že je v tom obrovský potenciál, ktorý môže celý projekt posunúť až do celoslovenských rozmerov.

Koľkých ľudí máte v úmysle verejnosti priblížiť?

-Celý tento projekt je živý organizmus, ktorý sa vyvíja za pochodu. Uvidíme, koľko príbehov sa nám podarí odhaliť. Momentálne to neviem odhadnúť. Nerada by som celý projekt obmedzovala iba na jednu skupinu ľudí alebo iba na jedno historické obdobie. Radi by sme zverejnili aj príbehy ľudí, ktorí sú ešte stále medzi nami, a s ktorými sa možno aj bežne stretávame.

Akou formou ich budete propagovať?

-Marketing chceme robiť hlavne na regionálnej úrovni. Chceme podnietiť ľudí, aby boli pozornejší k svojmu okoliu a boli správnym spôsobom hrdí na históriu alebo súčasnosť, ktorá sa odohráva priamo pred ich očami. Chceme spolupracovať s miestnymi samosprávami, školami, neziskovými organizáciami a miestnymi obyvateľmi. Keďže tento projekt je nekomerčný a má výchovný charakter, počítame aj so spoluprácou s verejnoprávnyimi médiami. Príbehy budú spracované v rôznych formách, medzi ktorými okrem printových nosičov budú aj elektronické. Momentálne pripravujeme web stránku a rokujeme o príprave filmového dokumentu o Blancku. V rámci realizácie projektu spolupracujeme s tímom ľudí v jednotlivých mestách. V Humennom sa napríklad na príprave aktívne podieľal Juraj Levický so svojim bratom Gabrielom.

Petra Ferencová

Fejtón: DEŇ STARKÉHO ONDRIŠA

Starček Ondriš je čulý dôchodca. Všetko ho zaujíma, dokáže sa tešiť z maličkosťí. Aj zo svojho jednoizbového bytu v panelovom dome, lebo, ako hovoria, malý byt je viac ako veľký chudobinec. Najväčším nepriateľom samotára je samota a nekonečne dlhý čas. Starček Ondriš dobre vie, že s nepriateľom treba bojovať. Ráno si zapne rádio, so záujmom si vypočuje pri raňajkách rannú rozčívku, neskôr pri otvorení okna vezme na vedomie hlásateľove slová, že sa ochladilo, a preto sa treba teplejšie obliecť, ba pripomenú mu, že možno bude pršať, preto si nemá zabudnúť dáždnik. Pri literárnom okienku umyje riad a keď začnú vyhrávať ľudovky pre jubilantov, vystrie sa na diván a dobre si zdriemne. Keď sa preberie, zide na prizemie vyzdvihnúť si zo schránky poštu.

Pošta, to je niečo pre neho. Niet azda človeka po slnkom, ktorý by tak dôsledne zaslal študoval, ako starček Ondriš. Chvalabohu bola aj tenoraz schránka naprataná na prasknutie. Ponukovú tlač mu posielajú všetky mega, hyper, super a extramarkety tohto sveta, ba aj miestne malé obchodníky, ktoré chcú držať krok s tými veľkými. Najdôležitejšie pre starček Ondriša je, že za tlač nepýtajú peniaze. Markety a obchody iste majú radosť, že v istom paneláku na 7. poschodí žije vďačný čitateľ ich printových produktov. A to ešte nevedia, čomu všetkému sa tá dobrá duša dokáže tešiť. Napríklad dnes hlasno vykrikoval od radosti, keď si prečítal, že domáce kino zlacnelo z 3 999 na neuvěřiteľných 3 333 eur. Teda, kto by hneď nebežal... Zaujalo ho aj nové auto z dielne istej svetovej automobilky s

kompletnou výbavou, komfortom a sto koňmi pod kapotou. Dvaapolmiliónová výhodná cena (v korunách to znie ešte stále akosi lepšie ako v eurách) ho ani natoľko nezaujalo, ako to, že sa pod takú drobnú kapotu zmestí toľko koní. „Iba ak v konzervách,“ - nemiestne komentuje svoje pochybnosti. Potom mu srdce plesá šťastím, že digitálne fotoaparáty za 799 eur (iba za circa 24 tisíc Sk) sú vlastne zadarmo a ak zaplatíte, tak iba za kvalitu. „Zadarmo, to už hej,“ - vykrikuje oproti kredencu, - „dnes im obchod vyčistia!“

Číta iný leták a zasně, čo vidí. Okamžite zníženie cien o 75 percent. „Bože, veď prerobia!“ - ľutuje obchodníkov. „Z čoho budú potom žiť? Zákonite musia skrachovať!“ - volá na plné ústa, akoby chcel majiteľov zavčasu varovať pred hroziacim nešťastím. Má starček Ondriš čítania na celé popoludnie. Je spokojný až do chvíle, keď treba otvoriť listy adresované na jeho meno. Nájom zdražiel, lebo zdraželi energie. Drahšie je..., ale to už je vlastne jedno, čo.

Vari si Ondriško svoj skromný obed, i keď sú už štyri popoludní. Má to dobre premyslené. Naobedeje sa o piatej a nemusí večerať. Ušetrí. Zapne si svoj malý čiernobiely televízor a až do neskorej noci sa háda s politikmi, pokrúje na hrdinov akčných filmov a pred spaním si ešte zgustne na programe o intimitách.

Ďalší z pekných dní starček Ondriša sa skončil. Zajtra mu azda už konečne oznámia zvýšenie penzie o nejaké tri percentá s výhľadom od nového roka. Hádám ho tá radosť zvestí nezabije.

Ján Meričko

Budú dražiť a pomôžu hendikepovaným

Galéria Lepší svet uvádza benefičnú aukciu - diela popredných slovenských výtvarníkov, ktorá sa bude konať 4. novembra o 15.00 hod. v priestoroch kinosály Mestského kultúrneho strediska v Medzilaborciach. Z výťažku aukcie budú rovným dielom podporené aktivity detí s mentálnym postihnutím z Detského domova v Medzilaborciach a aktivity klientov s mentálnym postihnutím PSC

ZELENÁ ŠKOLA

ZŠ Jána Švermu v Humennom získala ako prvá v regióne medzinárodný titul Zelená škola. Významné ocenenie získala za celoročné aktivity v environmentálnej oblasti. Štvrtý ročník certifikácie Zelených škôl v rámci celého Slovenska sa uskutočnil v Michalovciach 16. októbra. Na slávnostnom prevzatí titulu a vlajky sa zúčastnili vedúca odboru školstva MsÚ v Humennom N. Mocáková, riaditeľ ZŠ J. Švermu J. Šalata a koordinátorka programu K. Tilňáková.

Lepší svet. Zaujímavosťou z radov verejnosti, milovníci umenia alebo zberatelia môžu podporiť ľudí s mentálnym postihnutím a pomôcť, aby sa ich svet stal lepším. Budú sa dražiť výtvarné diela, umelecko-remeselné artefakty, oblečenie „celebrít“, výrobky detí a klientov. Na Slovensku žije približne 200 000 a na svete celkovo asi 160 miliónov ľudí s mentálnym postihnutím. PSC Lepší svet je jedným z najmodernejších a najprogressívnejších zariadení s komplexom sociálnych služieb a služieb zamestnanosti pre klientov s ťažkým zdravotným

postihnutím, s mentálnym postihnutím. Naše zariadenie dlhodobo úzko spolupracuje s Detským domovom v Medzilaborciach, ktorý je jedným z najkvalitnejších ustanovizní svojho druhu na východnom Slovensku. V detskom domove vyrastá až osem desiatok detí, ktorým bola súdom nariadená ústavná starostlivosť. V domove žijú deti rôznych vekových kategórií. Najmladším je 9-mesačný chlapec a najstarším 19-ročný chlapec. Majú smolu, že nemôžu z rôznych dôvodov vyrastať a žiť vo svojej biologickej rodine.

Na magistráte oslávili 50. výročie sobáša

Manželia Kovárovci zo Sniny oslávili 17. októbra 50. výročie sobáša. Na slávnostnom obrade na sninskom magistráte si v prítomnosti dcér Jarmilky, Marienky a Renátky s manželmi, tromi vnukmi, troma vnučkami a jedným právnickom zaspomínali na spoločne prežitý život. Pán Bohumír Kovár sa poďakoval svojej manželke za to, že poniesla bremeno výchovy v

rodine a poslankyňa Mgr. Ľubov Reháková, ktorá manželov v obradnej sieni prijala spolu so Zborom pre občianske záležitosti, poďakovala zase za verejnoprospešnú prácu pánovi Kovárovi ako náčelníkovi bývalej Verejnej bezpečnosti v Snine a v bezpečnostných službách, v ktorých slúžil až do svojho odchodu do dôchodku.

L. Lattová

15. ročník detskej časti festivalu Zemplín špiva

Vihorlatské osvetové stredisko v Humennom v spolupráci so Súkromnou umeleckou školou Talent-Um Michalovce, Súkromným centrom voľného času Pitičie, osvetovými strediskami v Michalovciach, Trebišove a Vranove nad Topľou a Rusínskou obrodou na Slovensku uskutoční v dňoch 7. - 8. novembra 2009 15. jubilejný ročník detskej časti festivalu Zemplín špiva.

Na festivale sa zúčastní 40 najlepších detských spevákov ľudových piesní z okresov Snina, Medzilaborce, Humenné, Vranov nad Topľou, Michalovce, Trebišov a Sobrance. Spevákov bude sprevádzať ľudová hudba Folklórneho súboru Chemlon Humenné, spoluúčinkuje Detský folklórny súbor Chemloňáčik. Podujatie je realizované pod záštitou predsedu Prešovského samosprávneho kraja MUDr. Petra Chudíka a s finančnou pomocou grantových systémov Ministerstva kultúry Slovenskej republiky, Prešovského sa-

mosprávneho kraja a mesta Humenné. Program festivalu: 7.11. o 13.30 hod. 1. súťažný festivalový koncert - VOS Humenné, 17.00 hod. 2. festivalový koncert a vyhlásenie výsledkov - MsKS Michalovce, 8.11. o 17.30 hod. 3. galakonzert - DK Kamenica nad Cirochou.

-mk-

aforizmy • aforizmy • aforizmy

* Poslancov poznáme koalíčných, opozičných a prebehlíkov
* Najťažšie sa liečia finančné suchoty
* Zistila, že najviac zarobí v Evinom rúchu
* Lacná pracovná sila, prvý krok k bohatstvu
* Verné priateľstvo sa často mení na účelové
* Z práce ho prepustili pre zlé prácu, z basy pre dobré chovanie
* Podrätinou činnosťou získal závatné sumy
* Iba očný lekár sa pozerá ženám do očí

Július Šuhajda

SIMPLY CLEVER

ŠKODOVKA
POD STROMČEK?
PREČO NIE!

ŠkodaFabia   ŠkodaRoomster   ŠkodaOctavia
Tour Family

od 8.109,- € / 244.291,75-Sk   od 10.489,- € / 515.991,61-Sk   od 10.979,- € / 550.755,55-Sk

Váš predajca vozidiel Škoda:
Š-AUTOSERVIS Vranov, s.r.o., Mierová 99, HUMENNÉ
Tel.č.: 057/775 03 42, 0910 311 111, e-mail: hudcova@s-autoservis.sk, www.s-autoservis.sk

JESENNÁ AKCIA

PRÉMIOVÉ
OKNÁ
AKO ŠTANDARD

Vyhrajte okná!

S OKAMŽITOU
PRÉMIOU
TROJSKLOM
V CENE DVOJSKLA

Súťaž „Zlosovateľný šek“ platí pre všetky okná a dvere zakúpené v obchodnej sieti spoločnosti Noves. Za každých 500,- € v hodnote objednaných a zaplatených okien získavate zlosovateľný šek a hráte 6 x o okná za 1 000,- € do celého bytu (domu) a ďalších 50 vecných cien. Akcia „Trojsklo v cene dvojskla“ platí pre okná IDEAL 6000 a IDEAL 8000. Súťaž a akcia prebiehajú od 1. 10. do 30. 11. 2009.

UNITERMONT
Štefánikova 20, Humenné
(oproti HYPERNOVE)
tel./fax: 057/7793 729
mobil: 0907 168 106
e-mail: ontkocfrant@orangemail.sk

Noves®
Hasau GROUP
www.noves.sk